

2.7 Programma 7 Sociaal Domein

Taakvelden

Samenkracht en burgerparticipatie

Wijkteams

Inkomensregelingen

Begeleide participatie

Arbeidsparticipatie

Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

Maatwerkdienstverlening 18+

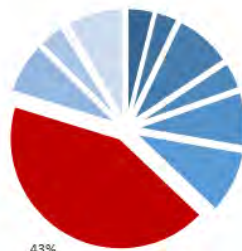
Maatwerkdienstverlening 18-

Geëscaleerde zorg 18+

Geëscaleerde zorg 18-

Volksgezondheid

Lasten (100% = totale rekening)

2.7.1 Wat hebben we bereikt met het programma Sociaal Domein?

Doel

Gorinchem is een stad waar iedereen meedoet, zich kan ontplooiën en verantwoordelijkheid neemt voor zichzelf, elkaar en de leefomgeving.

Het coalitieakkoord

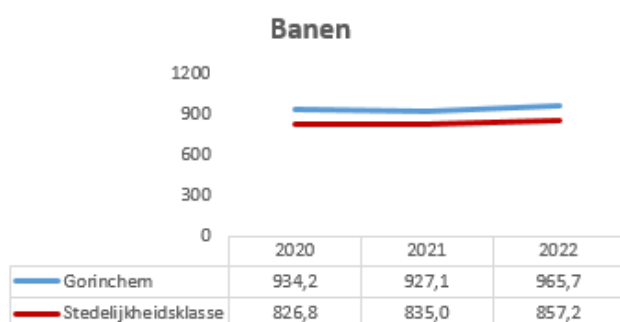
Het domein samenleving is breed. In dit akkoord verstaan we onder samenleving het sociaal domein inclusief sport, leefbaarheid en gezondheid. Ook is er een verbinding met onderwijs. In onze stad zien we landelijke ontwikkelingen als vergrijzing, individualisering en kansenongelijkheid terug. Wij willen dat iedereen in Gorinchem zichzelf kan zijn en er toe doet. Dat inwoners niet op afstand van de maatschappij komen te staan en dat kinderen niet in armoede opgroeien. De gemeente kan hieraan bijdragen door de samenleving te versterken. Mensen die minder makkelijk kunnen meekomen te beschermen en te werken aan toegankelijkheid. Dit vraagt om verbinding. Verbinding van gemeente met inwoners. Verbinding tussen inwoners onderling, binnen en tussen wijken, binnen en tussen verschillende leeftijdsgroepen. Maar het vraagt ook om verbinding van het sociaal domein met andere beleidsvelden zoals sport, cultuur en stedelijke ontwikkeling. Dit vraagt om een balans in wat je als gemeente doet en wat je van mensen vraagt. Zorgvuldig omgaan met middelen is daarin ook nodig. Uitgangspunt is en blijft daarbij steeds het behoud van de menselijke maat en de eigenwaarde van mensen.

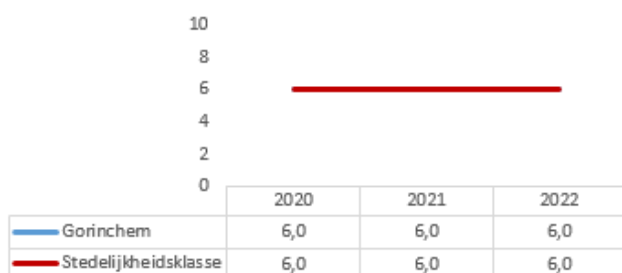
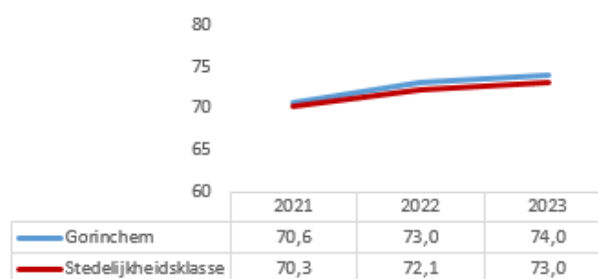
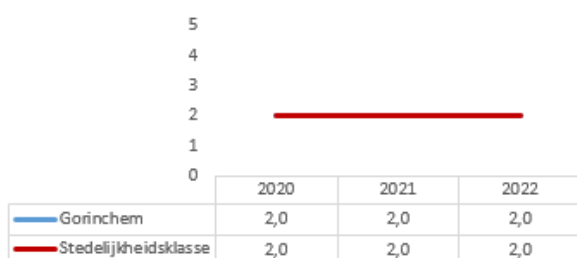
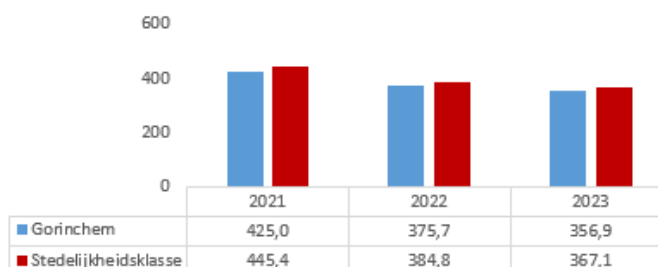
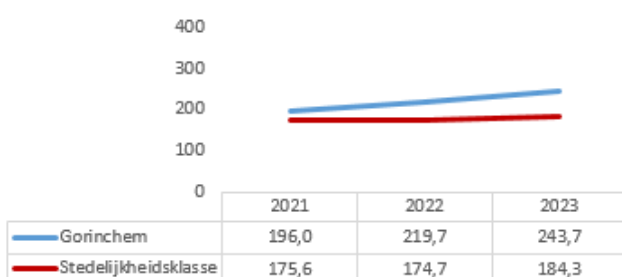
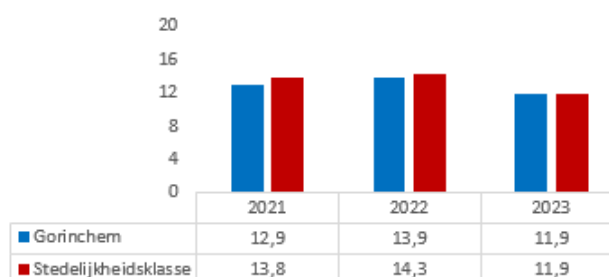
Vastgesteld beleid

Beleidskader	Vastgesteld door de raad in
Uitvoeringsdocument transitie sociaal domein	2014
Beleidsvoornemens Participatiewet	2014
Beleidskader Beschermd wonen en opvang 2015-2018	2014
Lokaal maatwerk Jeugdhulp	2016
Transformatie van Sociaal cultureel werk naar Meedoen	2016
Integraal Sociaal Beleid Gorinchem 2019-202	2019
Ontmoetingsplek van de Toekomst	2022

Maatschappelijke effecten

Indicator	B/F	Gerealiseerd	Soort
Banen	B	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar	PI
Jongeren met een delict voor de rechter	B	% van de jongeren in de leeftijd van 12-21 jaar	PI
Kinderen in uitkeringsgezinnen	B	% van de kinderen tot 18 jaar	PI
Netto Participatiegraad	B	% mensen tussen 15-67 jaar dat een baan heeft	PI
Werkloze jongeren	B	% werkloze jongeren 16-22 jaar	PI
Personen met een bijstandsuitkering	B	Aantal per 10.000 inwoners	PI
Personen met een lopend re-integratietraject	B	Aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	PI
Jongeren met jeugdhulp	B	% jongeren tot 18 jaar	PI
Jongeren met jeugdbescherming	B	% jongeren tot 18 jaar	PI
Jongeren met jeugdreclassering	B	% jongeren in de leeftijd van 12-23 jaar	PI
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	B	Aantal per 10.000 inwoners	PI
Waardering algehele persoonlijke gezondheid	F	Score 1-10	ME

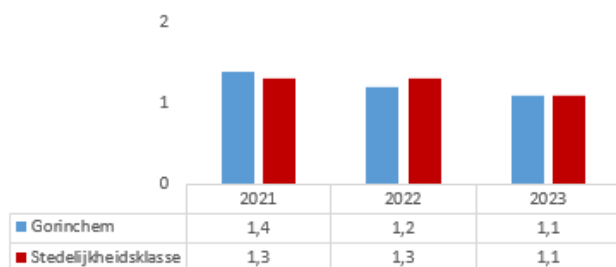
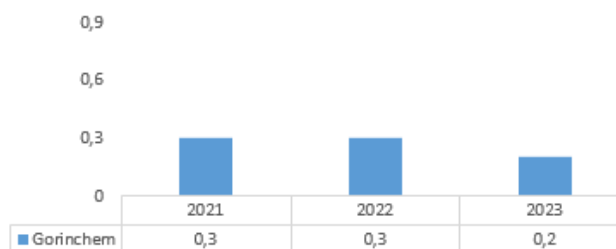
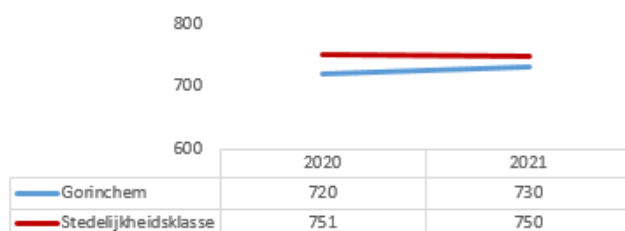
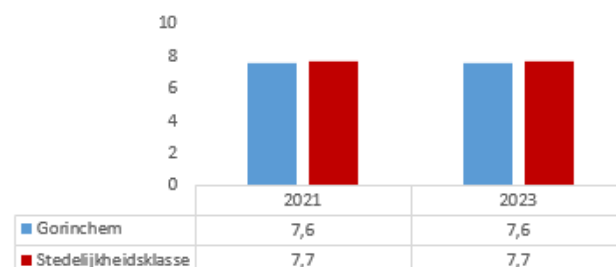
Kinderen in uitkeringsgezinnen

Netto arbeidsparticipatie

Werkloze jongeren

Bijstandsuitkeringen

Lopend re-integratietraject

Jongeren met jeugdhulp

Indicator	Streefwaarde 2023	Hebben we dit bereikt?
-----------	-------------------	------------------------

Jongeren met Jeugdhulp

12,5

De streefwaarde die genoemd staat dient geïnterpreteerd te worden als een waarde waar we streven onder te blijven. Het streven is dat er zo weinig mogelijk jeugdigen gebruik hoeven maken van een vorm van jeugdhulp. We zagen een stijging van het aantal jeugdigen met jeugdhulp in 2022, zowel landelijk als lokaal. In 2023 (Let op: cijfers 2023 gaan enkel over het eerste half jaar) is dit weer gedaald. De waarde is daarmee gedaald onder de gestelde maximale streefwaarde. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de cijfers van 2021 en verder eigenlijk niet vergeleken kunnen worden met de cijfers over 2015 t/m 2020 vanwege een trendbreuk. Deze is veroorzaakt door een verandering in het verzamelen en verwerken van de data door het CBS.

Jongeren met jeugdbescherming

Jongeren met jeugdreclassering

**Clënten met een maatwerkarrangement
WMO**

Persoonlijke gezondheid

2.7.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prioriteiten en aandachtspunten

Onderwerp	Toelichting concrete voornemens
Vestigingsbeleid huisartsen	Het onderzoek naar de organisatie van de huisartsenzorg Gorinchem is in maart 2023 afgerond. Eén van de adviezen is dat de gemeente Gorinchem een actieve houding inneemt bij het bemiddelen en het zoeken naar betaalbare en goed gelokaliseerde huisvesting. Wij hebben dit advies opgepakt. Uit (bestuurlijk) overleg met de huisartsen blijkt dat de huisartsen voor dit moment zelf de huisvestingsknelpunten hebben opgelost op één praktijk na. Er is/wordt een carrousel van (onderlinge) verhuizingen op gang gebracht, voor de korte en lange termijn, die volgens de huisartsen zelf soelaas gaat bieden.
Energiearmoede	Wij hebben in 2023 een plan van aanpak opgesteld voor het tegengaan van energiearmoede. Dit hing samen met de aanbesteding voor energiecoaches. Er wordt ingezet op het ondersteunen van duurzaamheidsingrepen bij inwoners met een laag inkomen. Inwoners kunnen gebruik maken van een gratis energiecoach die adviseert over de maatregelen en een daarvoor aangesteld klusteam kan inschakelen om besparende maatregelen aan te brengen om tocht te weren en de verwarming te optimaliseren. Verder kijken we of en wat er nodig is in aanvulling op de landelijke regelingen. Dit plan wordt in 2024 uitgevoerd.
Aanpak schulden	Binnen het Integraal sociaal beleid (ISB) blijven we inzetten op de aanpak van schulden en armoede. Het aanpakken en oplossen van schulden en armoede heeft positieve effecten op meerdere levensdomeinen. Het hebben van schulden en het leven in armoede kan o.a. leiden tot psychische en fysieke gezondheidsklachten. Avres heeft de Pilot Budget beheer opgenomen in de dienstverlening. Met de aanpak Energiearmoede komen we bij mensen binnen. Van daaruit is er een warme en actieve doorverwijzing naar Avres (en andere partners).

Onderwerp	Toelichting concrete voornemens
Wijkgericht werken en leefbaarheid	<p>Wij hebben gekeken naar een duurzame opzet van wijkgericht werken. Vooruitlopend daarop is vanuit het ISB gestart met sociaal wijkgericht werken. Diverse medewerkers van de gemeente worden wijkgericht ingezet, zoals o.a. de wijkcoördinatoren, wijkboa's en buurtsportcoaches. We stimuleren bewoners om een bijdrage te leveren aan hun leefomgeving. Dit kan door Blik in Actie en buurt- en straatactiviteiten. Zie verder bij bewonersinitiatieven.</p> <p>Daarnaast zoeken we actief verbinding met wijkpartners. Per wijk is er elke maand een wijkoverleg waarbij maatschappelijke partners zoals Poort6, de wijkagent, de wijkboa, jongerenwerk, buurtsportcoach en de wijkcoördinatoren zaken afstemmen.</p> <p>Vroegsignalering van o.a. overlast wordt gemeld en hierop wordt geanticipeerd. We stimuleren wijkpartners en inwoners uit de stad om gebruik te maken om de gemeente uit te dagen. Er zijn diverse aanvragen van adoptiegroen afgehandeld. Het Recht tot Uitdagen (Right to Challenge) is één keer aangevraagd (door de Festiviteitenvereniging Dalem) maar vanwege mogelijke andere plannen op de gevraagde locatie, is hier nog geen besluit over genomen. Wijkgericht beheren zal verder worden verkend.</p> <p>Alleen de Lingewijk heeft nog een klankbordgroep, daar is regelmatig contact mee. Verder worden inwoners op projectbasis geïnformeerd. en uitgenodigd om mee te denken bij projecten zoals o.a. de herinrichting van een speelvoorziening. In Gorinchem is Buurtpreventieteam Oost actief in de wijken Dalem, Laag Dalem en Hoog Dalem. Er wordt nu onderzoek gedaan of er bestaansmogelijkheden zijn voor een buurtpreventieteam in de Lingewijk.</p> <p>In 2023 nam Buurtbemiddeling ElkWelzijn 43 casussen in behandeling, waarvan 7 niet zijn opgelost. De aanleiding voor kwesties tussen burens betroffen o.a. geluidsoverlast, tuin-/grondgeschil, pesterijen en vuilnis/rommel/stank. In percentage heeft Buurtbemiddeling in 70% van de in behandeling genomen kwesties een positieve bijdrage geleverd.</p> <p>Wijkbeheer was betrokken bij de 6 wandelingen onder leiding van een gids die gehouden zijn in iedere wijk. Tevens was Wijkbeheer in 2023 betrokken bij de voorbereiding van realisering van het derde Tiny forest in de Haarwijk.</p>
Opvang vluchtelingen	<p>De gemeenteraad heeft op donderdag 2 november 2023 ingestemd met het voorstel van het college om, naar aanleiding van een verzoek van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA), aan de Buys Ballotstraat 9 een kleinschalige opvanglocatie voor 150 asielzoekers voor een periode van maximaal 10 jaar te vestigen. Hiermee worden de startnotitie uit mei 2022 en het amendement van 24 november 2022 over kleinschalige opvang van 150 asielzoekers uitgevoerd.</p> <p>Daarnaast biedt de gemeente Gorinchem biedt opvang, onderwijs en ondersteuning aan in totaal 200 Oekraïense vluchtelingen. In 2023 zijn voorbereidingen getroffen voor een nieuwe opvanglocatie voor de Oekraïense vluchtelingen die verblijven in de (sloop)woningen van Poort6. Na een zoektocht naar mogelijke opvanglocaties, is gekozen voor een nieuwe locatie op de Kleine Schelluinse Kade. In de eerste helft van 2024 zal deze locatie in gebruik genomen worden.</p>
Vroegsignalering	<p>We zetten in op vroegsignalering zodat we onze inwoners snel kunnen helpen, zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig. We trainen partners en vrijwilligers waar nodig. Om dit nog actiever te kunnen doen heeft Avres een extra Fte ingezet.</p>
Minimaregelingen	<p>Begin 2023 zijn de inkomensgrenzen verhoogd naar 130%. Hierdoor hebben meer mensen recht op de minimaregelingen. In totaal hebben 1838 huishoudens een minimaregeling ontvangen. En zijn er 697 kinderen door Stichting Leergeld geholpen.</p>

Onderwerp	Toelichting concrete voornemens
	Daarnaast zijn er meer uitjes voor de kinderen/gezinnen met een laag inkomen georganiseerd.

Reguliere taken

Onderwerp	Toelichting reguliere taken
-----------	-----------------------------

Wettelijke uitvoering Participatiewet	<p>De gemeente is verantwoordelijk voor alle mensen die kunnen werken, maar daarbij ondersteuning nodig hebben. Waar nodig is er inkomensondersteuning om het salaris aan te vullen. De gemeenschappelijke regeling Avres voert deze wettelijke taken uit voor Gorinchem, Molenlanden en Vijfheerenlanden. Afgelopen jaar zijn meerdere verordeningen aangepast, zodat dit aansluit bij de huidige situatie.</p> <p>Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt worden begeleid naar passend werk. Ook is Avres werkgever van ca. 500 mensen vanuit de Wet Sociale Werkvoorziening (SW) en de regeling Nieuw Beschut.</p> <p>Voor inwoners die een indicatie Nieuw Beschut hebben gekregen, maar waar geen betaalde werkplek voor is, hebben we ook in Gorinchem de Wachtlijstbaan opgezet. Hierdoor kunnen deze mensen wel aan het werk.</p>
Speerpunten: Uitvoering ambitiedocument	In 2023 is Avres van start gegaan met het Ambitiefonds. Hieruit zijn inmiddels diverse projecten gestart. In 2024 gaan ze hier verder mee.
Wettelijke uitvoering Wet gemeentelijke schuldhulpverlening	Mensen met problematische schulden kunnen een beroep doen op gemeentelijke schuldhulpverlening. Dit is een wettelijke taak op basis van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Mensen met problematische schulden kunnen bij de gemeenten terecht voor onder meer advies, schuldbemiddeling of een saneringskrediet. De gemeenschappelijke regeling Avres voert deze wettelijke taak uit.
Wettelijke uitvoering Jeugdwet	Het Sociaal Team gaf in 2023 uitvoering aan de jeugdwet en heeft hulpverlening geboden daar waar nodig. Als er meer specialistische hulpverlening nodig was, werden inwoners doorgeleid naar regionaal ingekochte zorgaanbieders. De GR DG&J – onderdeel SOJ voerde de gemeentelijke taken op het gebied van inkoop en het contractmanagement van specialistische jeugdhulp uit.
Speerpunten: Jeugdzorg: beweging naar de voorkant	<p>In 2023 is de inzet van de Jeugd- en Gezinsprofessionals binnen het project Jeugdhulp naar Voren (JNV) geëvalueerd. Uit deze evaluatie is gebleken dat de inzet van JNV positief heeft bijgedragen aan het gestelde doel; het bieden van laagdrempelige opvoedondersteuning aan ouders en individuele begeleiding aan jeugdigen, het ondersteunen van huisartsen bij triage, het bieden van consulatie en advies en het zelf bieden van lichte GGZ zorg aan jeugdigen (en hun gezinnen). Dit dichtbij huis, beschikingsvrij, met minder doorverwijzingen naar de regionale zorgmarkt en administratief luv. Daarnaast, met alle voorzichtigheden omkleed, zagen we een eerste besparing op de kosten.</p> <p>Deze beweging naar voren is meegenomen in het Programma van Eisen voor de aanbesteding van het Sociaal Team. Het “zelf hulpverleners” en de verbinding tussen enerzijds onderwijs en huisartsen en anderzijds jeugdzorg is hierin verwerkt. Dit sluit aan op de uitkomsten van de evaluatie en verwachtingen aan ons in de Hervormingsagenda Jeugd.</p> <p>Het regionale uitvoeringsprogramma Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming is medio 2023 vastgesteld en in het derde kwartaal van 2023 zijn diverse projectleiders gestart met de uitvoering ervan. Ook voor deze opgave geldt, dat deze zo veel als</p>

Onderwerp	Toelichting reguliere taken
Jeugdzorg: Regionale samenwerking	<p>mogelijk is meegenomen in de aanbesteding van het Sociaal Team. Datagedreven werken krijgt lokaal en regionaal steeds meer vorm. Nieuwe opdrachten worden voorzien van een (kort) projectplan, waarin monitoring een standaard onderdeel is geworden.</p> <p>In Zuid-Holland Zuid hebben we samen met de 10 gemeenten en Service Organisatie Jeugd (SOJ) gewerkt aan regionale projecten zoals beschreven in het regionale programma Werk voor de Jeugd. Denk hierbij aan projecten als het komen tot een passend zorglandschap, beter begroten en monitoren en sturen op contractmanagement.</p> <p>We hebben samen met de SOJ contractgesprekken met aanbieders gevoerd. Per type zorg (branche) worden deze gesprekken voorbereid. In de brancheteams zijn zowel de gemeenten als de contractmanagers van de SOJ vertegenwoordigd.</p> <p>Het afgelopen jaar zijn er vier ontwikkeltafels georganiseerd, waarbij gemeenten, SOJ en jeugdhulpaanbieders aanwezig waren om gezamenlijk beleidsmatige ontwikkelingen en eventuele aanpassingen van beleid te bespreken. Eén van de opbrengsten was een aanpassing in de dienstomschrijving rondom dagvoorzieningen.</p> <p>De regionale samenwerking is in 2023 geëvalueerd, waarna de samenwerkingsafspraken opnieuw zijn besproken en aangescherpt. Er wordt strakker gestuurd op de samenhang tussen de brancheteams, contractgesprekken en ontwikkeltafels. Trends en ontwikkelingen worden gesignaleerd en besproken in de brancheteams. Indien nodig worden deze geagendeerd in de contractgesprekken. Eventuele beleidsmatige of contractuele gaan door naar de ontwikkeltafels en bestuurlijke besluitvorming. Resultaat van deze evaluatie is ook een prioritering per branche en een lijst met thema's die we regionaal als eerste gaan oppakken.</p>
Hervormingsagenda Jeugd	<p>In juni 2023 is de landelijke Hervormingsagenda Jeugd vastgesteld. Eind 2023 volgde hierop een landelijk opgesteld implementatieplan en handreiking voor gemeenten. De komende jaren wordt veel van gemeenten gevraagd. In 2023 is lokaal (en regionaal) gestart met het inzichtelijk maken van de stand van zaken per gemeente en regio. Dit wordt gebruikt voor het opstellen van een lokale Hervormingsagenda (c.q. maatregelen).</p>
Jongerenwerk	<p>In 2023 heeft Stichting The Mall het jongerenwerk uitgevoerd. Er zijn 'inlopen' in alle wijken georganiseerd. Samen met de stichting Boukie organiseert The Mall activiteiten in de stad. Beide stichtingen participeren in het onderwijs d.m.v. inzet op de PO en VO scholen. Op het Vita college is een ruimte ingericht voor het jongerenwerk. Jongeren uit de Lingewijk en Haarwijk kunnen gebruik maken van deze voorziening. Jongerenwerk en de Stichting Boukie begeleiden steeds meer jongeren die dreigen uit te vallen op school. Daarnaast wordt er extra 'meidenwerk' ingezet.</p>
Wettelijke uitvoering Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen	<p>De onderwijsinspectie werkt sinds 2023 niet langer met de status normeringen, maar kijkt of de gemeente voldoet aan de wet- en regelgeving. Onze gemeente voldoet aan alle taken volgens deze wet- en regelgeving. Binnen onze gemeente is voldoende plaats voor de zogenaamde doelgroepkinderen (kinderen met een risico op een achterstand).</p>
Wettelijke uitvoering Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015)	<p>In 2023 zijn we gestart met wachtlijstbeheer voor de Wmo voorziening Huishoudelijke Ondersteuning. Dit was nodig vanwege het ontstaan van wachtlijsten als gevolg van een toenemende vraag naar Huishoudelijke Ondersteuning in combinatie met schaarste aan huishoudelijke hulpen. Om dit mogelijk te maken heeft de raad in april 2023 ingestemd met een voorstel tot aanpassing van de Wmo verordening. Deze wijziging</p>

Onderwerp	Toelichting reguliere taken
	<p>biedt de mogelijkheid om de hoogte van het inkomen mee te wegen bij de levering van huishoudelijke ondersteuning in het geval van wachtlijsten. Inwoners met een lager inkomen krijgen dan voorrang op inwoners met een hoger inkomen. Is er sprake van een urgente situatie, dan blijft de hoogte van het inkomen buiten beschouwing. In de periode juni – oktober stonden er 62 inwoners op de wachtlijst huishoudelijke ondersteuning. Inwoners met een urgentie hadden in die periode een gemiddelde wachttijd van 6 dagen. Inwoners met een lager inkomen moesten 34 dagen wachten, terwijl het 54 dagen duurde voor inwoners met een hoger inkomen huishoudelijke ondersteuning kregen. Vanaf medio oktober is er geen sprake meer van een wachtlijst en zijn er voldoende aanbieders die kunnen leveren. Het werven en behouden van personeel blijft lastig voor de aanbieders binnen de huidige arbeidsmarkt. Daarom is er sprake van een wankel evenwicht en blijven we voorlopig achter de schermen het wachtlijstbeheer uitvoeren. Er is echter geen sprake van wachttijden.</p> <p>In 2023 is verder gewerkt aan de Agenda Huisvesting Kwetsbare groepen (HKG) 2020-2023. Er wordt een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd voor een Skaeve Huse in Gorinchem. De overige biedingen uit deze HKG fase zijn gerealiseerd. In 2023 is een breed onderzoek uitgevoerd naar de middellange termijn huisvestingsopgaven van psychisch kwetsbare groepen. Dit onderzoek heeft geresulteerd in een nieuwe Agenda Huisvesting Kwetsbare Groepen voor de periode 2024-2030. Met daaraan gekoppeld een geactualiseerde regionale huisvesting opgave, waarvoor alle gemeenten nieuwe biedingen doen. Eind 2023 is besloten het regionale Opvang palet uit te breiden met een proefproject (crisis)opvang dakloze jongeren 18-23 jaar.</p> <p>De invoering van de wetwijziging Wmo herverdeelmodel Beschermd Wonen is controversieel verklaard na val van het kabinet en daarmee opnieuw uitgesteld. Regionaal zijn de beleidsmatige voorbereidingen onverminderd ter hand genomen. Het Landelijk Programma 'Iedereen onder een dak' is meegenomen in de Agenda HKG 2024-2030. Er zijn beleidsvoorbereidingen gestart voor een transitiestrategie van de Regionale visie 'Van Opvang naar Wonen'. Deze strategie sluit aan op de landelijke opgave om dakloosheid substantieel terug te dringen naar 2030.</p> <p>Lokaal is met ketenpartners in de Proeftuin Maatwonen Gorinchem in 2023 verder gebouwd aan de 5 thema's van de transformatie opgave dat psychisch kwetsbaren duurzaam 'Thuis in de Wijk' kunnen wonen. Het project Wijk Moestuyn aan De Wijnkoperstraat begint tot wasdom te komen. In verbinding met -ISB kans Betrokken Gorinchem- is een Programmaplan Anti-Stigma opgesteld. Het 1^e initiatief in deze aanpak 'de Levende bibliotheek' is zeer goed ontvangen. Voorbereidingen zijn vergesloofd voor een 'Perspectiefvol Wonen' aanpak voor kwetsbare inwoners die uitstromen uit regionale voorzieningen Beschermd Wonen of Opvang naar wonen in de wijk.</p>
Speerpunten Inkoop Wmo	<p>We werkten in 2023 met nieuwe inkoopafspraken voor zowel Huishoudelijke Ondersteuning als Begeleiding. Deze inkoopafspraken voldoen aan de AMvB reële marktprijzen.</p> <p>Bij wijze van pilot hebben we in samenwerking met aanbieders Huishoudelijke Ondersteuning enkele voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd voor huishoudelijke hulpen over vroegsignalering.</p> <p>Via het contractmanagement bespraken we periodiek de belangrijkste ontwikkelingen en mogelijkheden voor innovaties. Dit heeft nog niet geleid tot concrete vervolgplannen omdat de focus bij aanbieders in 2023 vooral lag op het vinden van personeel om de basistaak uit te kunnen voeren. Dat had in 2023 de hoogste prioriteit.</p>

Onderwerp	Toelichting reguliere taken
Eigen bijdrage Wmo	De invoering van een inkomensafhankelijke eigen bijdrage binnen de Wmo is uitgesteld. Invoering vindt niet eerder plaats dan in 2026. Voor de invoering is een wetswijziging nodig. Het rijk is inmiddels gestart met een internetconsultatie van de voorgestelde wetswijziging.
Clientervaringsonderzoek	Het onderzoek naar een andere wijze van uitvoering van het cliëntervaringsonderzoek is doorgeschoven naar 2024 vanwege andere prioriteiten. We hebben het cliëntervaringsonderzoek in 2023 uitgevoerd in de vorm van een zogenaamd continuonderzoek. Cliënten werden op 2 momenten bevraagd naar hun ervaringen (binnen enkele weken na de ontvangen indicatie over de dienstverlening vanuit de gemeente in het aanvraagproces, na enkele maanden over de kwaliteit van geleverde ondersteuning van gecontracteerde aanbieders). Signalen vanuit het cliëntervaringsonderzoek en het onderzoek in het kader van de zogenaamde controle/prestatie-levering werden door de contractmanager gemeld en besproken met de aanbieder waar de melding betrekking op had. In 2023 waren de ontstane wachtlijsten een issue.
Wonen en zorg	De gemeenteraad heeft in december 2023 ingestemd met een startnotitie om te komen tot een Strategische- en Uitvoeringsagenda Wonen en Zorg. Adviesbureau Companen heeft de opdracht gehad om deze agenda eind 2024 op te leveren via een participerende aanpak. In 2023 zijn we met vertegenwoordigers van enkele kernpartners (Poort6, Rivas, Syndion) gestart met de voorbereidende werkzaamheden. Voor dit onderwerp is er sprake van samenloop met programma 9 (volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing).
Mantelzorg	De stijgende zorgvraag door vergrijzing en toenemende personeelstekorten legt extra druk op mantelzorgers. In 2023 is daarom verder gewerkt aan de doorontwikkeling van de mantelzorgondersteuning. Het mantelzorgsteunpunt heeft diverse trainingen, activiteiten en een informatieve mantelzorgmarkt georganiseerd. Het aantal mantelzorgers dat we in beeld hebben bij het mantelzorgsteunpunt is gestegen van 880 naar 950. Om hen op een juiste manier te kunnen blijven ondersteunen, informeren en waarderen is het belangrijk om inzicht te hebben in de ondersteuningsbehoefte van mantelzorgers én professionals in Gorinchem. Eind 2023 is MantelzorgNL daarom gestart met een behoefteonderzoek in Gorinchem en zal op basis daarvan aanbevelingen formuleren ter verbetering van onze mantelzorgondersteuning.
Dementievriendelijke gemeenschap	In 2023 hebben we actief verder gewerkt aan een dementievriendelijke samenleving in Gorinchem, waarin mensen met dementie langer mee kunnen blijven doen. Op 1 mei 2023 is het Odensehuis in Gorinchem geopend. Dit biedt een laagdrempelige inloop voor mensen met dementie en hun naasten. Op Wereldalzheimerdag konden naasten de wereld van dementie ervaren door een VR bril, om zo te beleven waar mensen met dementie in het dagelijks leven tegenaan lopen. Daarnaast werd in 2023 de cursus Dementie en Nu aangeboden aan mantelzorgers. Tijdens de Kom Erbij week werd een interactieve lezing 'omgaan met mensen met dementie, begint met kennis over dementie' georganiseerd.
Preventie	In samenwerking met Youz preventiewerk en de GGD zijn diverse bijeenkomsten geweest voor ouders over de onderwerpen alcoholproblematiek, vapes en roken onder jongeren. Daarnaast heeft de stichting Chris en Voorkom op een viertal scholen lessen verzorgd en een actieve doorverwijzing naar de zorg coördinatoren.

Onderwerp	Toelichting reguliere taken
Eenzaamheid	<p>Met het 'project rookvrije wijkaanpak' zijn wij gestart in de Gildewijk en de Haarwijk. Dit project wordt uitgevoerd in samenwerking met de GGD en is voor de duur van drie jaar. Bij het binnen- en buitensportoverleg is de rookvrije sportomgeving weer onder de aandacht gebracht en vanuit dit overleg is er per 1 januari 2024 weer een vereniging rookvrij geworden. Hierdoor zijn nu bijna alle sportverenigingen rookvrij.</p> <p>De coalitie Kansrijke Start Gorinchem Molenlanden krijgt steeds meer vorm. We hebben in 2023 2 grote bijeenkomsten gehad. In één van die bijeenkomsten is de klantreis besproken. Ook hebben we diverse ervaringsverhalen van ouders opgehaald. Er is een format met elkaar samengesteld waarin aanvragen gedaan kunnen worden voor passende acties ten behoeve van Kansrijke Start.</p> <p>Naast de ondersteuning van het reguliere aanbod (zoals de verschillende inlopen, buurthuisactiviteiten en netwerkversterking voor kwetsbare inwoners), is er in 2023 extra aandacht geweest voor het bereiken van de inwoners die nog niet van het activiteiten- en ondersteuningsaanbod afweten. In mei is er in samenwerking met diverse partners een Lentefair georganiseerd, waarbij inwoners kennis konden maken met het aanbod in Gorinchem. Ook tijdens de Kom Erbij week werden inwoners gestimuleerd om laagdrempelig kennis te maken met het aanbod en andere inwoners te ontmoeten. Daarnaast hebben we extra ingezet op de vroegsignalering van mensen met gevoelens van eenzaamheid. In 2023 is het signalerend huisbezoek uitgebreid, elk jaar krijgen nu ook de 80-jarigen in Gorinchem een uitnodiging voor een huisbezoek. Ook is er een start gemaakt met de training signaleren van eenzaamheid en overbelaste mantelzorgers voor Huishoudelijk Ondersteuners.</p> <p>Het project Samen Sterk is in 2023 voortgezet. Dit is een specifieke aanpak voor jongeren, waar de focus ligt op het doorbreken van het taboe en het bereiken van de 'eenzame jongeren'.</p>
Ontmoetingsplek van de Toekomst	<p>Sinds 2022 werken we in Gorinchem met het beleidsdocument 'Ontmoetingsplek van de toekomst'. Een ontmoetingsplek is een plek waar activiteiten voor verschillende doelgroepen uit de wijk en de stad als geheel kunnen plaatsvinden. We zetten in op de samenwerkingen tussen de ontmoetingsplekken, waarbij er gekeken wordt naar bijvoorbeeld de signalerende functie en de spreiding van de ontmoetingsplekken over de stad. Met de ontmoetingsplekken dragen we bij aan de leefbaarheid in de wijken en proberen we eenzaamheid terug te dringen. In 2023 is extra aandacht besteed aan de organisatie van een dag waarop alle ontmoetingsplekken een gezamenlijke activiteit hebben ontplooid. Denk hierbij aan Burendag en een kerstactiviteit. Tijdens het overleg met alle ontmoetingsplekken en de opbouwwerker van de gemeente Gorinchem worden de ambities van het beleidsdocument besproken. De ontmoetingsplekken houden rekening met deze ambities in de eigen beleidsplannen.</p>
Samen Gorinchem	<p>Sinds april 2020 is SamenGorinchem hét online platform voor en door de gemeenschap. Het platform biedt ruimte voor vraag en aanbod, informatiedeling en de sociale kaart van Gorinchem. In 2023 is er ingezet op de bekendheid van het platform. Er is gestart met social media, het platform is geoptimaliseerd en er zijn themapagina's aangemaakt. Via promotie in de stad en bij sociale evenementen is er aandacht gevraagd voor het platform. Hierdoor is de bekendheid van het platform in de stad verhoogd en zijn de bezoekersaantallen op de site gestegen. Daarnaast is het project 'sterke buurtverbinders' gestart waarbij buurtverbinders zijn geworven die in 2024 namens het platform voor betrokkenheid en inzet in de wijk gaan zorgen.</p>

Onderwerp	Toelichting reguliere taken
Monitoren	<p>De monitor van het ISB wordt ieder jaar aan de raad aangeboden en besproken. Hierin is te zien welke doelen we gesteld hebben, welke gehaald worden en welke ook niet. Tevens is hieraan ook duiding gegeven (het verhaal erachter).</p> <p>In september 2023 is er een avond voor de raad gehouden over datagedreven werken (o.a. monitoring) in het sociaal domein. Het monitoren van het project Jeugdhulp naar voren (JNV) is één van de voorbeelden van hoe we het afgelopen jaar datagedreven hebben gewerkt. Deze monitoring heeft er uiteindelijk toe geleid dat is besloten het project JNV structureel te gaan borgen in de opdracht aan het Sociaal team (zie ook het punt <i>Speerpunten Jeugdzorg: beweging naar de voorkant.</i>)</p>
Acute Zorg	<p>Samen met de gemeente Winterswijk en Goes voeren we een lobby aan namens 28 gemeenten met een regionaal ziekenhuis voor behoud van de spoedeisende zorg. De lobby en de bundeling van krachten zijn zeer invloedrijk en effectief geweest in 2023. Meer dan voorheen staat het behoud van streekziekenhuizen op het netvlies van politiek partijen.</p>
Wettelijke uitvoering Wet inburgering	<p>Met ingang van 1 januari 2022 is de nieuwe Wet Inburgering in werking getreden. Hiermee zijn de gemeenten verantwoordelijk voor het regelen van inburgering en alles wat er bij participeren en integreren komt kijken. Het is daarbij de ambitie van de gemeente Gorinchem om inburgeraars zo snel mogelijk actief burgerschap te laten verwerven. De uitvoering van de Wet Inburgering ligt bij AVRES en VluchtelingenWerk. Dit doen ze door het leren van de Nederlandse taal te combineren met participatie in onze samenleving, met als ultieme doel het duurzaam zelfstandig en zelfredzaam zijn in de maatschappij en op de arbeidsmarkt. Vluchtelingenwerk voert Participatie Verklaringstraject (PVT) uit en AVRES heeft de regietaken en voert gesprekken met inburgeraars en zorgt dat ze tijdig kunnen starten met hun inburgering. Ondertussen krijgen de inburgeraars onder de oude wet ook (extra) ondersteuning, zodat ook zij zo snel mogelijk zelfstandig en zelfredzaam zijn. In Q4 zijn de voorbereidingen gestart voor het schrijven van een nieuwe aanbesteding voor de inburgering om de taallessen passender en flexibeler te maken voor de inburgeraars.</p>
Diversiteit	<p>In Gorinchem willen we dat iedereen mee kan doen en zich zowel veilig als thuis voelt in de stad. Hier wordt op ingezet met het emancipatie- en diversiteitsbeleid. In december 2020 is Gorinchem officieel Regenboogstad geworden. Hiermee zegt de gemeente toe zich actief te zullen inzetten voor de acceptatie, emancipatie en veiligheid van de Gorcumse LHBTIQ+ gemeenschap. In 2023 heeft Radar zich o.a. ingezet voor het verwerken van meldingen en het registreren van klachten over discriminatie, het organiseren van activiteiten in de stad, het verzorgen van voorlichtingsbijeenkomsten voor scholen en het organiseren van activiteiten in de maand van Respect. Sinds 1 juli 2023 is de Wet Goed Verhuurschap van kracht. Via onze website kan iedereen een melding van woondiscriminatie op de reguliere huurmarkt maken. Radar neemt de meldingen in behandeling. In 2024 komen er extra gelden vanuit de overheid voor anti-discriminatie inzet.</p>
Bewonersinitiatieven	<p>In 2023 zijn financiële bijdragen verstrekt aan bewonersinitiatieven gericht op versterking van de sociale samenhang en leefbaarheid. Van de 34 aanvragen voor een “Blik in Actiebijdrage” is 30 maal subsidie verleend.</p> <p>T.b.v. de buurt- en straatactiviteiten is in 2023 71 maal subsidie aangevraagd waarvan er 67 zijn toegekend. Mede door het actief promoten van de Burendag met een burendagpakket is er sprake van een toename.</p>

Onderwerp	Toelichting reguliere taken
Contacten met inwoners	<p>Om de straat of buurt groener te maken -bijvoorbeeld door het aanleggen van een geveltuin, het plaatsen van plantenbakken of door (een gedeelte van) een openbaar plantsoen of groenstrook te gaan onderhouden- kunnen bewoners via wijkbeheer een adoptiegroen-aanvraag doen.</p> <p>We staan in nauw contact met de inwoners. Inwoners melden voor hen van belang zijnde zaken via de kanalen Fixi, via het KCC of via een brief. Maandelijks worden bewoners geïnformeerd en geïnspireerd over leefbaarheid in de “Hart voor uw Wijk special” in De Stad Gorinchem.</p> <p>Ieder kwartaal worden wijkoverstijgende overleggen gehouden met partners (politie, Poort6, sociaal team, jongerenwerk, Gorinchem Beweegt, opbouwwerk). Het doel van deze overleggen is goed van elkaar op de hoogte te blijven en om adequaat op situaties te kunnen inspringen.</p> <p>Deze overleggen zitten tussen uitvoerend en beleidsmatig niveau in. Daarnaast zijn er maandelijks wijkoverleggen op uitvoerend niveau. Er zijn wijksprekuren die matig worden bezocht. In 2024 krijgen die een andere invulling: van inwoners ontvangen bij spreekuren naar actief mensen opzoeken. Daarnaast wordt er aangesloten bij Burendagen, Straat- en buurtactiviteiten en andere evenementen.</p>

2.7.3 Wat heeft dit gekost?

Exploitatie (bedragen x € 1.000 V = voordeel en N = nadeel)	Jaar- rekening 2022	Begroting primitief 2023	Begroting na wijziging 2023	Jaar- rekening 2023	Verskil
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	7.486	3.822	14.630	8.595	6.034 V
TV62 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	4.532	5.169	5.693	5.507	186 V
TV63 Inkomensregelingen	23.660	20.119	21.957	23.788	1.831 N
TV64 WSW en beschut werk	8.619	7.771	8.287	8.286	1 V
TV65 Arbeidsparticipatie	2.371	2.725	3.133	2.881	253 V
TV66 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.555	1.617	1.764	1.864	100 N
TV671 Maatwerkdienstverlening 18+	6.959	0	0	0	0 V
TV671A Huishoudelijke hulp (WMO)	0	3.907	4.229	4.202	28 V
TV671B Begeleiding (WMO)	0	1.852	2.032	2.104	71 N
TV671C Dagbesteding (WMO)	0	631	788	786	2 V
TV671D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	33	221	139	109	29 V
TV672 Maatwerkdienstverlening 18-	10.262	0	0	0	0 V
TV672A Jeugdhulp begeleiding	0	0	2.183	1.986	196 V
TV672B Jeugdhulp behandeling	0	0	290	290	0 V
TV672C Jeugdhulp dagbesteding	0	0	919	919	0 V
TV672D Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	10.119	216	215	1 V
TV673A Pleegzorg	0	0	807	807	0 V
TV673B Gezinsgericht	0	0	380	380	0 V
TV673C Jeugdhulp met verblijf overig	0	0	1.535	1.535	0 V
TV674A Jeugdhulp behandeling GGZ zond verblijf	0	0	2.326	2.326	0 V
TV674B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	0	1.022	1.022	0 V
TV674C Gesloten plaatsing	0	0	154	154	0 V
TV681 Geëscaleerde zorg 18+	576	0	0	0	0 V
TV681A Beschermd wonen (WMO)	0	772	775	498	277 V
TV681B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	372	677	552	125 V
TV682 Geëscaleerde zorg 18-	698	0	0	0	0 V
TV682A Jeugdbescherming	0	527	1.418	1.410	8 V
TV682B Jeugdreclassering	0	0	67	67	0 V
TV71 Volksgezondheid	1.746	1.469	1.878	1.739	139 V
Lasten Sociaal domein	68.496	61.093	77.302	72.025	5.277 V
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	5.661	390	10.489	8.349	2.140 N
TV62 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	155	79	102	733	631 V
TV63 Inkomensregelingen	14.166	14.048	15.379	15.373	6 N
TV66 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	225	225	292	67 V
TV671 Maatwerkdienstverlening 18+	259	0	0	0	0 V
TV672 Maatwerkdienstverlening 18-	37	0	0	0	0 V
TV681 Geëscaleerde zorg 18+	1.580	0	0	0	0 V
TV681A Beschermd wonen (WMO)	0	772	1.350	1.315	35 N
TV71 Volksgezondheid	22	0	278	191	87 N
Baten Sociaal domein	21.880	15.512	27.824	26.254	1.570 N
Totaal saldo van baten en lasten	-46.616	-45.580	-49.478	-45.771	3.708 V
Stortingen reserves	1.042	321	321	321	0 V
Onttrekkingen reserves	1.717	299	1.799	1.799	0 V
Resultaat	-45.942	-45.603	-48.000	-44.292	3.708 V

Taakveld (bedrag x € 1.000)	Verdeling bedrag	Toelichting	
Lasten			
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	58 V	Er is een onderbesteding op het budget Blik in Actie doordat er minder geld is gevraagd vanuit de inwoners van Gorinchem. Er zijn meer kleinere initiatieven geweest waarvoor kleinere bedragen zijn toegekend	
	5.400 V	Gorinchem heeft in 2023 aan een groot aantal vluchtelingen uit Oekraïne opvang geboden. Door uitstel van realisatie van de Kleine Schelluinsekade, zijn de inwoners van de woningen van Poort6 nog niet verhuisd naar de Kleine Schelluinsekade. Dit komt doordat er zich bij de aanbesteding van flexibele (huur) woonunits geen marktpartij had ingeschreven. Hierdoor zijn er minder uitgaven geweest op het gebied van huisvesting, beveiliging, exploitatie en leefgeld. Ook de transitievergoeding om de woonunits aan de Kleine Schelluinsekade te realiseren is maar ten dele besteed in 2023. (zie ook baten TV 61)	
	156 V	Er is door minder aanvragen een onderbesteding op het budget dat eenmalig beschikbaar is gesteld voor compensatie voor extra indexering voor de huur van panden/buurthuizen en energienoodfonds voor sociale ontmoetingsplaatsen.	
	190 V	In 2023 is er minder geld uitgegeven aan nieuwkomers vanwege het vastlopen van de asielketen. Daarnaast is er een lichte achterstand in de taakstelling van de huisvesting van statushouders.	
	202 V	Taakveld 61 omvat veel budgetten, die leiden tot een voordeel van € 202.000 bijvoorbeeld budget Mantelzorg € 34.000, buurthuis Grote Haarsekade € 25.000, Preventieve verslavingszorg € 21.000, Welzijn op recept € 13.000 en Statushouders € 34.000	
	TV62 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	160 N	Voor het Integraal Zorg Akkoord (IZA) is er door inzet van personeel van gemeente Gorinchem regionaal bij Dordrecht personeelskosten verrekend. Hierdoor ontstaat er op TV 62 een nadeel bij doorbelasting personeel en een voordeel op taakveld 04 overhead.
		179 V	Vanaf 2021 ontvangen gemeenten in het kader van de Parlementaire Onderzoekingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) middelen van het Rijk om samen met sociaaljuridische partners de rechtsbescherming van kwetsbare inwoners te versterken. Het jaarlijkse budget hiervoor is besteed aan de doelen zoals gesteld in de regeling. Een onderdeel daarvan is inzet bureau sociale raadslieden. Er was in 2023 meer budget dan er nodig was omdat de ontvangen bedragen uit 2022 en 2023 waren samen gevoegd.
51 V		Er is een voordeel ontstaan ten gunste van de budgetten binnen het Sociaal Domein (SD) van € 51.000. Dit wordt veroorzaakt doordat de maatstaven in diverse circulaire's zijn aangepast. Deze maatstaven zijn niet één op één te vertalen naar de budgetten binnen het SD.	
TV63 Inkomensregelingen	67 V	Het budget Wmo algemeen is een samengestelde post. Bij de herschikking van de Wmo budgetten zijn enkele posten abusievelijk niet afgevaardigd. Dit wordt in 2024 aangepast.	
	2.022 N	Er is € 2.022.000 verstrekt voor energietoeslag, dit is voor € 2.177.000 gecompenseerd door een bijdrage van het rijk in de decembercirculaire.	
TV65 Arbeidsparticipatie	170 V	De kosten van het minimabeleid zijn € 170.000 lager dan begroot, dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een extra bijdrage in de meicirculaire voor evt. "extra beroep op de bijzondere bijstand".	
	251 V	Dit bedrag betreft de financiering van de loonkostensubsidie voor het begeleiden van inwoners die werken met loonkostensubsidie. Vanaf 2023 ontvangen we dit bedrag structureel via de algemene uitkering. In 2023 maakt GR Avres hier nog geen aanspraak op. Vanaf 2024 doen ze hier wel een beroep op.	
TV66 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	64 N	Er is een overschrijding van bijna € 64.000 op het budget hulpmiddelen. Dit hangt o.a. samen met een toename van het aantal elektrische aandrijfsystemen voor handbewogen rolstoelen. Het aantal scootmobielen en fietsvoorzieningen is ook toegenomen, zowel in natura (huur) als pgb.	
TV671B Begeleiding (Wmo)	71 N	Er is een overschrijding op het budget begeleiding Wmo. Die overschrijding wordt veroorzaakt door toename van het aantal klanten in combinatie met de impact van cao-	

Taakveld (bedrag x € 1.000)	Verdeling bedrag	Toelichting
		ontwikkelingen op de indexering van de tarieven. Voor dagbesteding geldt dat de toename van het aantal cliënten samenhangt met de vergrijzing.
TV672A Jeugdhulp begeleiding	196 V	In 2022 hebben we aan het einde van het jaar een verplichting voor de regionale zorgmarkt kosten moeten opnemen op basis van de prognose van de toen beschikbare laatste maandrapportage. In 2023 bleek deze verplichting € 426.987 hoger te zijn dan de uiteindelijke eindafrekening 2022. Dit betekent een voordeel voor 2023. Het huidige geprognostiseerde tekort voor 2023 van € 230.674 is hiermee verrekend. Dan resteert er nog een bedrag van € 196.341.
TV681A Beschermd wonen (Wmo)	277 V	De jaarrekening Beschermd Wonen en Opvang (BWenO) 2022 van de centrumgemeente is positiever afgesloten dan verwacht. Het innovatiebudget transformatie Proeftuin BWenO lokaal is niet volledig aangesproken. Dit betekent een voordeel voor 2023.
TV681B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	60 V	Regionaal, bij de centrumgemeente Dordrecht, zijn de middelen onplanbare zorg optimaal benut waardoor er lokaal minder is uitgegeven.
	30 V	Er is een onderschrijding op het budget huiselijk geweld. De verwachting was dat naast het reguliere werk uit het Plan van aanpak kindermishandeling mogelijk kosten zouden voortvloeien. Deze kosten hebben zich niet voorgedaan.
TV71 Volksgezondheid	87 V	Halverwege 2023 ontving de gemeente SPUK-middelen voor het terugdringen van gezondheidsachterstanden. Omdat er slechts een half jaar beschikbaar was voor het opzetten van projectplannen en het starten van activiteiten is het budget niet geheel gebruikt. De gemeente maakt gebruik van de mogelijkheid om via de SISA-verantwoording 20% van het (oorspronkelijke) budget over te hevelen naar 2024.
Baten		
TV61 Samenkracht en brugerparticipatie	2.221 N	Door uitstel van realisatie van de Kleine Schelluinse Kade (KSK) zijn er 200 opvangplekken minder gerealiseerd dan voorzien. Hierdoor is er ruim € 2,2 mln. minder ontvangen van het rijk. (zie ook lasten TV 61)
	120 V	Bij de vaststelling van de subsidie aan Vluchtelingenwerk over 2022 bleek dat er minder nieuwkomers zich gevestigd hebben in Nederland dan vooraf voorzien was. Hierdoor is er € 120.000 terugbetaald door Vluchtelingenwerk en een voordeel ontstaan in 2023.
TV62 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	587 V	In september 2022 is het Integraal Zorg akkoord (IZA) vastgesteld. Samen met partners en de andere gemeenten binnen Waardenland (Alblasserwaard- Vijfheerenlanden en Drechtsteden) is er in 2023 gewerkt aan achtereenvolgens een regiobeeld en regioplan. In September zijn er vanuit het IZA voor de verschillende regio's gemeentelijke gelden vrijgekomen. Het doel van de gelden is dat de gemeentelijke activiteiten in een samenwerkingsregio worden uitgevoerd t.b.v. de ambities en doelen van de IZA. De gelden komen jaarlijks achteraf beschikbaar in de periode 2023-2026. Voor de regio Waardenland is dit een bedrag van € 3,2 mln. voor 2023. Voor Gorinchem is dit een bedrag van € 587.000.
TV 66 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	64 V	Er is ruim € 64.000 meer ontvangen aan eigen bijdrage via het CAK dan was geraamd. Dit komt door de verdere stijging van het aantal unieke Wmo cliënten.
TV71 Volksgezondheid	87 N	zie lasten TV 71.
		Reserve Sociaal Domein Conform de afspraak om het saldo op het programma Sociaal Domein te verrekenen met de Reserve Sociaal Domein wordt voorgesteld om dit, met uitzondering van het saldo tussen de Rijksbijdrage voor de opvang en huisvesting aan Oekraïners en de werkelijke lasten, via de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2023 toe te voegen aan de reserve Sociaal Domein. Daarnaast heeft het Rijk in de decembercirculaire van het gemeentefonds extra middelen beschikbaar gesteld o.a. voor de uitbetaling van de energietoeslag. Deze middelen zullen bij de vaststelling van de Jaarstukken 2023 (bestemming resultaat) worden toegevoegd aan de reserve Sociaal Domein (zie ook toelichting Algemene Dekkingsmiddelen TV07).

In onderstaande tabel staan de investeringen die binnen dit programma vallen:

Investerings (bedragen x € 1.000)	Budget	Realisatie t/m 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Verschil	Gereed
Lasten						
Uitbreiding en verbouwing Elzenhof	50	0	0	0	50	V
Totaal lasten	50	0	0	0	50	V
Totaal Sociaal Domein	50	0	0	0	50	V

In onderstaande tabel staan de subsidies vermeld, die binnen dit programma zijn verstrekt.

Subsidies (bedragen x € 1.000)	
Blik in actie	47
De sociale basis	1589
Slachtofferhulp Nederland	13
Stichting RADAR	16
Antes Zorg B.V.	100
St. Chris en Voorkom!	4
Ouderenbeleid	30
Platform gehandicapten	8
Odensehuis	29
St.ChillAut Leerdam	4
St.Alzheimer	4
De Zonnebloem	2
Diverse organisaties, energienoodfonds	132
St. Samen Eén	16
St. Stalkaarsen	3
Humanitas	187
GHC Rapid	2
De Linge PCG	1
Stichting Hoopvol Gorinchem	5
St. Boukie	100
van Andel Spruijt Natuurcentrum	15
St. Rozenobel	18
St. Behoud de Bogerd	26
St. Fluxus	17
St. Jeugdhaven Gorcum	40
Gorinchemse Zeeverkeners	10
St. Scouting A.P.V.	10
Jong JGZ	73
St. Klussendienst Ouderen	97
Vluchtelingenwerk	91
IVIO Opleidingen BV	27
Leger des Heils	24
Stichting Munio	5
Mee Vivenz	60

Subsidies (bedragen x € 1.000)

Hospice-vtz Gorinchem & omstreken	17
ASVZ Zuid-West	8
St. Syndion	8
Werk en Begeleiding ZHZ	7
Zorgbelang Inclusief	10
St. Adviesgroep WMO	3
St. de Gezel	58
St. de Inspiratiecompagnie	84
GVV Unitas	6
Stichting Jeugdteams Zuid-Holland Zuid	975
KNV EHBO	2
Yulius	290
Avres	29
	<hr/>
	4.302

2.7.4 Met welke verbonden partijen doen we dit samen?

- GR DG&J
- GR Regio AV
- GR AVRES